

ΒΟΗΘΩΝΤΑΣ ΤΑ ΣΠΙΤΙΚΑ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΑΝΘΕΚΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΠΛΗΤΤΟΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΑ ΑΚΡΑΙΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΕΛΛΑΔΑ

**WHAT DOES "HOME"
MEAN AFTER DISASTER?**

“ WHEN THE IANOS CYCLONE HIT OUR VILLAGES, WE SAID THAT THIS SCALE OF **DISASTER** HAPPENS ONCE EVERY THIRTY YEARS. THREE YEARS LATER, THE STORM DANIEL HIT THESSALY. NOW WE KNOW IT COULD **HAPPEN AGAIN VERY SOON.** ”

91.7% OF THE FAMILIES THAT PARTICIPATED IN THE INTERVIEWS STATED THAT BECAUSE OF DANIEL, THEY LOST THEIR ONE AND ONLY HOME.

33% LOST BOTH HOME & ANY SOURCE OF INCOME.

20% NEVER REGAINED THEIR WHOLE INCOME.

INZEB
initialising energy balance towards zero

28.02.2026

Το έργο «Helping Homes Become Resilient in Climate-Affected Greece» υλοποιείται από τον οργανισμό INZEB και εστιάζει στις κοινωνικές, συναισθηματικές και υλικές διαστάσεις της κατοικίας στο πλαίσιο των επιπτώσεων των ακραίων κλιματικών φαινομένων.

Ο INZEB είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός με έδρα την Ελλάδα, που δραστηριοποιείται στους τομείς της ενεργειακής αποδοτικότητας, του κλίματος και της βιωσιμότητας, με ιδιαίτερη έμφαση σε ανθρωποκεντρικές προσεγγίσεις και στη σύνδεση με τη χάραξη πολιτικής.

Ομάδα Έργου:

Alice Κοροβέση, Managing Director, INZEB

Δρ Αλεξάνδρα Πολιτάκη, Senior Advisor

Ανδριάννα Σταυρακάκη, Project Manager, INZEB

Μάρω Ρεμπούτσικα, Communications Associate, INZEB

Το έργο συγχρηματοδοτείται από το European Climate Foundation.

© **INZEB**, 2026. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή, διανομή ή μετάδοση της παρούσας έκδοσης, εν όλω ή εν μέρει, με οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο, ηλεκτρονικό ή μηχανικό, συμπεριλαμβανομένης της φωτοτύπησης, της ηχογράφησης ή άλλης μορφής αποθήκευσης και ανάκτησης πληροφοριών, χωρίς προηγούμενη έγγραφη άδεια του INZEB, με εξαίρεση σύντομες αναφορές για μη εμπορικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση αναφοράς της πηγής.

“

*Όταν συνέβη ο Ιανός, είπαμε ότι μετά από τριάντα χρόνια θα ξανα-συμβεί κάτι τέτοιο. Έτσι μας έλεγαν οι παλαιότεροι, έτσι ξέραμε κι εμείς, ότι τέτοιες πλημμύρες συμβαίνουν κάθε τριάντα χρόνια. Και ύστερα από τρία χρόνια συνέβη ο Ντάνιελ. Τώρα ξέρουμε ότι μπο-
ρεί να συμβεί ξανά πολύ σύντομα.*

”

Ολοκληρώθηκε η έρευνα πεδίου του έργου **“Helping Homes Become Resilient in Climate-Affected Greece”** που υλοποιεί ο οργανισμός INZEB, σε δύο από τις πλέον πληττόμενες περιοχές από ακραία κλιματικά φαινόμενα στην Ελλάδα, τη Θεσσαλία και την Κρήτη. Το έργο επικεντρώνεται στους πληττόμενους από την καταιγίδα Ντάνιελ της περιοχής Μουζακίου Καρδίτσας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, και από τον σεισμό που έπληξε την περιοχή του Αρκαλοχωρίου, του Δήμου Μίνωα Πεδιάδας στην Περιφέρεια Κρήτης.

Οι μεγάλης κλίμακας καταστροφές που προκαλούνται από ολόένα και συχνότερα ακραία φυσικά φαινόμενα, όπως και ένας αυξανόμενος αριθμός επιστημονικών μελετών, επιβεβαιώνουν ότι η κλιματική αλλαγή απειλεί πολλές διαστάσεις της ανθρώπινης ζωής και διαβίωσης, συμπεριλαμβανομένων αλλά και πέρα από, των υλικών και ψυχολογικών. Δημιουργείται έτσι μια αυξανόμενη αλλά κυρίως πιεστική ανάγκη να επαναπροσδιορίσουμε αρκετούς όρους, και σταθερά έως τώρα πλαίσια, με πιο θεμελιώδη ίσως ανάμεσά τους, τη διττή έννοια του **«σπίτιού»**. Το σπίτι ως χώρος της ζωής, της εξέλιξης και της ανάπτυξης της, ως χώρος κατοικίας των ανθρώπινων συναισθημάτων, αλλά και η κατοικία ως υλικότητα, ως μέρος ταυτότητας και παράγοντας διαμόρφωσης του ανήκειν.

Τρία και πέντε χρόνια μετά τις μεγάλης κλίμακας καταστροφές σε Θεσσαλία και Κρήτη αντίστοιχα, το έργο θέτει στο επίκεντρό του τη διερεύνηση της υλικής, συναισθηματικής και κοινωνικής διάστασης της διπλής έννοιας **«σπίτι-κατοικία»**.

Επιχειρεί να διερευνήσει τον θεμελιώδη αυτόν όρο για την ανθρώπινη ζωή και τις ανθρώπινες κοινωνίες, μέσα από την εμπειρία της καταστροφής λόγω ακραίων κλιματικών φαινομένων, με σκοπό να συνεισφέρει στον σχεδιασμό μιας πιο ανθεκτικής Ευρώπης για όλους. Πιο συγκεκριμένα, το έργο αποσκοπεί **στον επαναπροσδιορισμό της έννοιας «σπίτι-κατοικία» μέσα από το πρίσμα των αυξανόμενων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και των ακραίων φυσικών φαινομένων, δίνοντας έμφαση στη σύνδεσή τους με τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ταυτότητα, τη συνοχή της κοινότητας, και την ανάπτυξη**, καθώς και στην αξιολόγηση των αντιλήψεων και των στάσεων των πληττόμενων απέναντι στην αποκατάσταση, ή την ολική ανοικοδόμηση των κατεστραμμένων κατοικιών τους, με όρους βιωσιμότητας και ανθεκτικότητας, όπως είναι η ενεργειακή επάρκεια, τα «έξυπνα υλικά», ή «πράσινη δόμηση».

Επιπλέον, αποσκοπεί στη διερεύνηση της σχέσης του σπιτιού με την ψυχολογική ευεξία και την υλική ασφάλεια, μέσα στο πλαίσιο που δημιουργούν επιπτώσεις των φαινομένων της κλιματικής κρίσης όπως είναι το κλιματικό τραύμα, το κλιματικό άγχος και η απώλεια. Παράμετροι ιδιαίτερα σημαντικοί καθώς η Ελλάδα αποτελεί σημείο του κλιματικού hotspot της Ευρώπης, αλλά έχει πληγεί και με σφοδρό τρόπο μέχρι σήμερα.

“

Τις νύχτες όταν βρέχει δεν κοιμόμαστε. Ακούμε τη βροχή, είμαστε όρθιοι και κάθε λίγο βγαίνουμε έξω και μετράμε το ύψος του νερού...

”

Σταχυολογημένα ευρήματα της έρευνας πεδίου αποκαλύπτουν τη σημερινή κατάσταση στις δυο περιοχές. Για το 91,7% των ερωτώμενων του πληθυσμού που πλήγηκε από την καταιγίδα Ντάνιελ (στην υπό έρευνα περιοχή), η κατοικία που καταστράφηκε ήταν και το μοναδικό τους σπίτι. Το 20% δεν ανέκτησε ποτέ το εισόδημά του, ή ανέκτησε ένα μικρό μέρος του, ή ζει σήμερα με ελάχιστο εισόδημα.

“

Έχω αποκτήσει φοβία με τα κτήρια. Όπου και να βρίσκομαι, ψάχνω ενστικτωδώς για την έξοδο.

”

Στο Αρκαλοχώρι της Κρήτης, ένα μέρος του πληθυσμού που η κατοικία τους καταστράφηκε από τον σεισμό, στην πλειοψηφία τους μεγαλύτερης ηλικίας, ζει έως σήμερα σε κοντέινερς. Κάτι που συμβαίνει και στη Θεσσαλία, αλλά σε μικρότερη έκταση.

“

Δεν έχω καμία ελπίδα ή αισιοδοξία. Δεν έχω καμία προσδοκία έτσι όπως λειτουργεί το κράτος.

”

Για το ερευνητικό μέρος του έργου στο πεδίο, χρησιμοποιήθηκε μια μικτή και πολυεπίπεδη μεθοδολογική προσέγγιση. Ποσοτικά δεδομένα που συλλέχθηκαν μέσω ερωτηματολογίων, και ποιοτικά δεδομένα που συλλέχθηκαν μέσα από συνεντεύξεις με πληγέντες, εκπρόσωπους τοπικών οργανώσεων βάσης που δραστηριοποιήθηκαν τον χρόνο μετά το συμβάν και συνεχίζουν να δραστηριοποιούνται στο πεδίο, μεγαλύτερες οργανώσεις μη τοπικού χαρακτήρα που δραστηριοποιήθηκαν στο πεδίο την εποχή του συμβάντος, και μέλη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Πρόεδροι Κοινοτήτων, Δήμαρχοι, Αντιπεριφερειάρχες. Τα ερωτήματα της έρευνας κάλυψαν ολόκληρη τη χρονική κλίμακα, με

αναφορές στο παρελθόν (κατά τον χρόνο του συμβάντος), στο παρόν και την τρέχουσα κατάσταση, αλλά και στο μέλλον, εξετάζοντας τις προσδοκίες και τις εκτιμήσεις τους.

Ως προς τη μεθοδολογία για τη δημιουργία του ερωτηματολογίου, συνδυάστηκαν διαφορετικά μεθοδολογικά εργαλεία με σκοπό τη συλλογή ακριβέστατων στοιχείων, τη σφαιρικότερη και σε βάθος προσέγγιση, και τον εμπλουτισμό των συμπερασμάτων, ενώ οι ανθρωποκεντρικές προσεγγίσεις (human-centred και community-centred approaches), αποτέλεσαν τον βασικό κορμό της μεθοδολογικής κατεύθυνσης. Για την επόμενη φάση, η οποία περιλαμβάνει την επιβεβαίωση των ευρημάτων της έρευνας, έχουν ήδη σχεδιαστεί και προγραμματιστεί συναντήσεις με ομάδες εστίασης στις δύο περιοχές, όπου συμμετέχουν και οι ερωτώμενοι.

Η έννοια της κατοικίας είναι στενά συνδεδεμένη με τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τους Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης (Στόχος 11: Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες, Στόχος 11.1: Πρόσβαση σε Αξιοπρεπή Κατοικία, Στόχος 11.5: Ανθεκτικότητα σε Καταστροφές, Στόχος 11.7: Πράσινες και Κοινόχρηστες Υποδομές, Στόχος 7: Ενεργειακή Αποδοτικότητα). Και είναι επίσης στενά συνδεδεμένη με δύο κεντρικούς πυλώνες της Ευρωπαϊκής πολιτικής και του στρατηγικού σχεδιασμού που σχετίζονται με την Πράσινη Μετάβαση: την ανθεκτικότητα και την ευημερία. Για τους λόγους αυτούς, αποκτά ιδιαίτερη σημασία η μεταφορά της φωνής των ανθρώπων που βίωσαν τις καταστροφικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στα εθνικά και ευρωπαϊκά κέντρα λήψης αποφάσεων.

Σε αυτό το πλαίσιο, **το έργο τοποθετείται δυναμικά στο τρέχον και επόμενο στάδιο της Ευρωπαϊκής Ατζέντας για την Πράσινη Μετάβαση, εστιάζοντας ειδικά στους δύο αυτούς στρατηγικούς πυλώνες (ανθρώπινη και κοινωνική ανθεκτικότητα και ευημερία), και ενισχύοντας τη θέση τους ως κινητήριες δυνάμεις της βιώσιμης ανοικοδόμησης και της κοινωνικής συνοχής και ανάπτυξης.** Παράλληλα, στοχεύει να συμβάλει στην ανάπτυξη μιας Ευρώπης χωρίς αποκλεισμούς, ενσωματώνοντας προοπτικές που βασίζονται στην κοινότητα, στις στρατηγικές πρόληψης και ανάκαμψης, και στον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό.

Τα αποτελέσματα του έργου θα συγκεντρωθούν σε δύο «Συνοψείς Πολιτικής» (Policy Briefs), οι οποίες θα παρουσιαστούν σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, ενώ θα προηγηθούν στρογγυλά τραπέζια και συζητήσεις σε κέντρα πολιτικών αποφάσεων και με ειδικούς για τα θέματα της διερεύνησης.